

1. ערוך השולחן + אורח חיים רכ"גא'

(א) ילדה אשתו זכר - מברך 'הטוב והמטיב', שזהו טובה לו וגם טובה לאשתו, שגם היא רצונה יותר בזכר (גמרא נ"ט:). ואין חילוק בין היה בשעת לידה או שהיה בעיר אחרת והגיע לו השמועה - מברך, וגם היא חייבת לברך 'הטוב והמטיב'. אבל בלידת נקבה אין מברכין, לפי שאין בזה שמחה כל כך כבזכר. ואין חילוק בין קיים פריה ורביה או לא קיים, וגם אין חילוק בין כשהם שמחים על לידת הזכר או אינם שמחים בלבם. ויש מי שכתב שישתחוה נגד מזרח ויברך (מג"א סק"ב), ולא ידעתי טעם לזה.

2. אשל אברהם (בוטשאטש) סימן רכג

מה שלא תיקנו שום ברכה על לידת בת, גם הראשונה שהיא סימן יפה לבנים, וקיום מצוות פריה ורביה אי אפשר בלי בתו או בת בנו על כל פנים. כי מראיה של העיבור אין תוספות חידוש טובה רק בבן, שכעצמים בבטן כו' לא נודעה תוספות הטובה שבבן מבבת. ועל לידה מברך שמודיעה תוספת הטובה בהבן. ועל ידיעה הראשונה מהעיבור, לא תיקנו לברך כי אין זמן מסוים בכך, ולפעמים טועות וסוברות עיבור על שאינו עיבור. ומ"מ ההכרה וסימני עיבור הולכים ומתוספים עד לבירור, והעיבור כידיעת לידה, כי רוב ולדות קיימא נכללו בוהתקין ממנו בנין עד עד, ברכה על העיבורים ולידות. גם י"ל בבחינת מה שכתוב בזוהר הק' באתר דכר לא סליק שמא דנוקבא, ואשתו כגופו וקנויה אליו. והזיווגים הם בכרוז ארבעים יום לפני יצירת הולד, על ידי זה יסודו הברכה לזכר, והנקבות נכללות עם אישיהן בהברכה היטב:

3. מרומי שדה מסכת ברכות דף נד עמוד א

והנה מדאי' במשנה דעל כלים חדשים מברך, יש ללמוד לכאורה דמי שנולד לו בת שמברך שהחיינו, דלא גרע מאילו קנה עבד או שפחה לשמשו, שהרי מעשה ידה לאביה. איברא לא ראיתי זאת בפוסקים. ואולי י"ל דבת אינה מתנה טובה לאביה כידוע באגדה

4. ביאור הלכה רכ"גא'9א'

(א) **ילדה אשתו וכו' &** - עיין בא"ר שהביא בשם ס"ח דה"ה כשנולד לבנו ולבתו בן או שנולד בן לאוהבו שהוא צדיק וחסיד אמנם לפי מה שראיתי בתשובת הרשב"א ח"ד סימן ע"ז [והעתיקו הב"י והמגן אברהם בקיצור ריש סימן רכ"ה] מוכח דפליג ע"ז שמסיק שם דלאו בכל דבר שנהנה הוא ואחרים עמו שיברך הטוב והמטיב שא"כ אפילו אקרא חדתא יברך הטוב והמטיב וגם למה שאלו בגמרא בילדה אשתו זכר מאן איכא אחרינא בהדיה ואמרו דהתם נמי איכא אשתו בהדיה ת"ל משום בניו ובי"ב דנהנים ושמחים עמו ואפילו הכל נהנים בלידת זכרים אלא דברכה זו הוא דוקא בדבר שיש לו תועלת והנאה בו כירידת גשמים וירושת הקרובים ולענין ריבוי יין שאחרים נהנים ושותים ממנו עמו [וכדלעיל בסימן קע"ה ע"ש] וכן בלידת אשתו זכר יש לאב ולאם הנאת תועלת חדא דהוה להו חוטרא לידא ומרה לקבורה ועוד שהוא כירך האב והאם ומדת כל אדם תאבין לו ליוורשן עכ"ל ובהני שזכר הסי"ח לא שייך טעם זה וגם ביתר הפוסקים לא נזכר דבר זה וטוב למעט בברכות אלו בדבר שלא נזכר בהדיא:

(ב) **זכר וכו' &** - עיין מ"ב ולדינא יש לעיין אם יש לו כמה בנים ואין לו בת ותאב שתולד לו בת ונולד לו בן אם יש לו לברך ברכת הטוב אחרי דסוף הדבר הוא דלא ניחא ליה בזכר וצ"ע:

5. שו"ת הרשב"א חלק ד ע"ז

(א) ולענין שאמרת: ברואה את חבריך, אם יש אחרים שנהנים גם הם בראייתו, אם מברך הטוב והמטיב כדרך שמבר' בירידת הגשמים ואית ליה לדידיה ארעא, ובילדה אשתו זכר, דאשתו נהנית ממנו.

(ב) תשובה: לא בכל דבר שנהנה הוא ואחרים עמו, מברך הטוב והמטיב. שאם כן, אפי' אקרא חדתא יברך הטוב והמטיב. אלא בדבר שיש לו תועלת והנאה בו, ולאחרי' עמו. כגון: יריד' הגשמים וירושת הקרובים. ואפי' בריבוי יין, ואחרים נהני' ושותים ממנו עמו. אבל בהנאה לבד בראיית פירות חדשים, לא מצינו. שא"כ למה שאלו בילדה אשתו זכר: מאן איכא אחרינא בהדיה? ואמרו: דהתם נמי, איכא אשתו בהדיה. תיפוק ליה משום בני ביתו ובניו, דנהנים ושמחים עמו. ואפי' הכל נהנין בלידת הזכרים. אלא שהנאת תועלת קאמר. ובלידת אשתו זכר, יש לאב ולאם הנאת תועלת. חדא: דהוה להו חוטרא לידה ומרה לקבורה. ועוד: שהוא כירך האב והאם. ומדת כל אדם תאבין לו ליוורשן.

6. משנה ברורה רכ"גב'

(ב) (ב) זכר - מדסתמו הפוסקים משמע דאפילו היו לו כמה זכרים ותאב שיוולד לו בת כדי שיקיים מצות פו"ר אפי"ה אם נולד בת אין מברך ע"ז ומ"מ נ"ל פשוט דבפעם ראשון כשרואה אותה מברך ברכת שהחיינו דמי גרע ממי שרואה את חברו לאחר לי יום ושמח בראייתו דמברך שהחיינו כדלקמן בסימן רכ"ה ס"א:

7. שו"ת ציץ אליעזר חלק יג סימן כ

ורק מפני שהנצי"ב לא ראה מזאת בפוסקים חוזר לנמק לצד הב', והוא, דאולי דאין לברך מפני דבת אינה מתנה טובה לאביה כידוע באגדה. ולעני"ד נימוקו זה איננו משכנע, וכאשר הוא בעצמו כותב זה רק בלשון ואולי. דמלבד דאין למדין מן האגדות, הא הטעם באגדה שאינה מתנה טובה לאביה מפני שאיננו בטוח מה שיהא עליה כשתגדל, וא"כ אין נימוק זה לא יכול לגרע מהבאשר היא שם, זאת אומרת, ממה שכעת בקטנותה מיהת שמח בה, והר"ז בדומה למה שמצינו בסי' רכ"ב סעי' ד' שנפסק שמברך על הטובה הטוב והמטיב אף על פי שירא שמא יבא לו רעה ממנו, ואותו הדין הוא גם לענין ברכת שהחיינו כשאין עוד אחר שנהנה עמו, שמברך שהחיינו גם ככה"ג שירא שתבוא לו רעה מזה לאח"כ, וכדמבאר המשנ"ב שם בסק"ו, ובכאן הא עוד עדיפא הרבה ביותר משם, ולא מיבעיא בבת תחילה שחז"ל בב"ב ד' קמ"א ע"א קובעים ואומרים: בת תחילה סימן יפה לבנים יעו"ש במילתא בטעמא. אלא אפילו כשהיא לא תחילה הא מ"מ לא ברור שלא תהא לו מתנה טובה לאביה [והאב הוא רק חרד תמיד על הדבר], ולא פעם מצינו שלהורים יש נחת מהבנות יותר מהבנים, ורב חסדא בעצמו אמר בב"ב שם: לדידי בנתן עדיפא לי מבני. ומפרשים התוס', לפי שהיו חתניו גדולי הדור ע"ש.

(ד) ומצאתי בספר אשל אברהם (בוטשאטש) תניינא ס"י רכ"ג, שעומד ג"כ על הדבר הזה, מדוע שלא תיקנו שם ברכה על לידת בת גם הראשונה שהיא סימן יפה לבנים, וקיום מצות פו"ר א"א בלי בתו או בת בנו עכ"פ. אבל מה שכותב בדבריו לומר איזה נימוק על כך לא מובן ממה כוונתו בדבריו כדעו"ש. ואחת היא מה שמובן מדבריו שיש תוספת טובה בהבן. וגם מביא מהזוה"ק דבאתר דכר לא סליק שמא דנוקבא יעו"ש. אבל אין בזה בכדי לפטור מיהת מברכת שהחיינו ממה ששמח ונהנה גם מלידת הבת.

ומה שטוען הא"א, מדוע שלא תקנו? אין הוכחה שלא תיקנו, ויש לומר ששמכו על מה שתיקנו לברך שהחיינו בדרך כלל על הקונה ועל הניתן לו דבר חדש, וכן על השמח בראית חברו, וכדומה, ויעוין עוד במשנ"ב בסי' רכ"ה סק"ה ושעה"צ סק"ה שמבאר גם בדברי כוונת הפרמ"ג שם דר"ל דבנתבשר לו שילדה אשתו נקבה והוא היה במדינת הים דכשבא ורואה אותה מברך שהחיינו מפני דבדאי יש לו שמחה בולדו אף

שלא ראהו מעולם ע"ש.

(ה) לזאת נ"ל דלהלכה יש לפסוק כהמשנ"ב לברך על לידת בת שהחינו, ולא שייך לומר בזה ספק ברכות להקל, ושלא לברך על הספק (גם אם נתפוס שיש ספק בדבר), וכדמצינו בב"ח בטור או"ח סימן כ"ט שכותב לבאר שיש חילוק בזה בין ברכת שהחינו לשאר ברכות, ובברכת שהחינו יכול לברך גם בספק, מפני דברכת שהחינו שבאה על שמחת לבו של אדם יכול לברך אף על פי שאינו ודאי דחייב לברך, דאינו עובר על לא תשא אם הוא שמח ומברך לו יתעלה על שהחינו וקיימו עד הזמן הזה ע"ש.

8. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ה סימן מג

הוא טעם גדול, דאחרי שנולדה לו הא הוא שמח בראייתו אותה, כסתם אינשי אפילו עניים שדחוקים בפרנסתם, שמחים בראיית בניהם ובנותיהם, אף שנוסף עליהם דאגת פרנסה, הם בטוחים בהשי"ת שישלח להם פרנסה גם עבור הבת שנולדה לו. ולכן אף שלא הוזכר זה בדברי רבותינו, ואף בערוך השלחן לא הוזכר חידוש זה, יש מקום לומר דלא משום דפליגי על זה, אלא דמשום הפשיטות, לא כתבו זה. וכדמשמע מלשון המ"ב שכתב שנראה לו פשוט, ואם היה סובר שאלו שלא הזכירו פליגי ע"ז, לא היה זה ממילא דבר פשוט. וממילא למעשה יש להורות כהמ"ב שצריך לברך.

ואף שולא דמסתפינא היה שייך לומר דכיוון דבלידת הבת נעשה על האב כמה חיובים, לזונה ולפרנסה ולהחזיקה בביתו, שבהכרח עי"ז יראנה ג"כ, בהכרח הוי ממילא גם זה שיראנה מהחיובים. וגם הא צריך להכירה לקידושין ולנישואין ולכמה עניינים שלא שייך זה בלא ראייה. שלכן אף שהוא נהנה בראייה, אפשר ליכא חיוב ברכת שהחינו משום שהיא חיוב שעליו. ורק בלידת בן צריך לברך אף שג"כ איכא חיובים על האב ומצד זה הוא מחוייב להכירו, מ"מ איכא חיוב ברכת שהחינו על זה שנתן לו השי"ת זכר להתחייב עליו, אבל על עצם לידת הבת הא לא תיקנו שיברך שהחינו. שא"כ אולי מה שלא הזכירו מברכת שהחינו ללידת בת כשרואה אותה אף בפעם ראשון, סברי שאינו מברך מטעם זה. אבל יותר מסתבר שלכו"ע מברך כפשיטותו של המ"ב כדלעיל.

9. שו"ת משנה הלכות חלק יא סימן קפ

מ"מ לענין ברכת שהחינו לא תקנו חז"ל דחז"ל החליטו לנו שאין זה שמחה והוי"ל כעין מי שצריך ליקח תרופות למחלה והגם ששמח שיש לו התרופות מ"מ אינו מברך שהחינו שיותר הי' שמח שלא יצטרך ליקח תרופות כלל וכן מי שח"ו קרובו הוא מדוכא ביסורים וגוסס ר"ל זמן רב אשר שמחה הוא כשמת ר"ל אשר באמת יותר טוב לו ככה מ"מ לא יברך על זה שהחינו שכבר מת אלא ברוך דיין האמת שעל דבר שאינו בעצם מין שמחה הגם שיש אדם שמח בו אינו מברך שהחינו והגם שצריך לברך גם ברכת דיין אמת בשמחה מ"מ הוא ברכה על אבילות ולא על שמחה בקיצור אין זה השמחה שמחייבת אותנו ברכת שהחינו כיון שחז"ל החליטו שבעצם הוא דבר של לא טובה ולא ברכה ואדרבה אמרו עליו אוי למי שבניו נקבות, ובגמ' סנהדרין (ק' ע"ב) בת לאביה מטמונת שוא מפחדה לא יישן בלילה בקטנותה שמא תתפתה בערותה שמא תזנה בגרה שמא לא תינשא נישאת שמא לא יהיו לה בנים הזקינה שמא תעשה כשפים ע"ש.

ברכת 'הטוב והמטיב' בהולדת בת | בני לאו

במשנה ברורה מצאנו ברכת 'שהחינו' על הולדת בת: 'מי גרע ממי שרואה את חברו לאחר שלושים יום ושמח בראייתו שמברך שהחינו'. לפי זה נקבעת ההלכה כך: על הולדת בן מברכים (האב והאם) ברכת 'הטוב והמטיב'. על הולדת בת מברך האב: 'שהחינו', אך לא האם. מדוע לא תברך גם האם? מסביר הרב וולדנברג (שו"ת ציץ אליעזר, חלק יג, סימן כ): 'שאם לא כן, הרי שוב יכולים כבר שניהם לברך הטוב והמטיב, והטעם שלא תברך אפילו שהחינו הוא מטעמא שכתב מפני שהיא לעולם ניחא לה בזכר'.

פירוש דבריו: 'הטוב והמטיב' מברכים כשיש הנאה לרבים ולא רק ליחיד, לעומת שהחינו שכל יחיד יכול לברך בעת שמחתו. לדוגמה: על קניית בגד חדש, מברך שהחינו, אך על כלים חדשים לבית יברכו בני הבית 'הטוב והמטיב'. טוען הרב וולדנברג שאם האם תברך על הולדת הבת, יתברר שיש כאן שניים (לפחות) ששמחים בלידה, ואם כן אין מקום לברכת 'שהחינו' וצריך לברך 'הטוב והמטיב'. ומדוע לא לברך כך? כי לנו ידועה ברורה שלעולם אישה מעדיפה בן על פני בת.

עיון בפירוש ברכת 'הטוב והמטיב' בלידת בן, מאפשר להחיל את הברכה גם על הולדת בת: בביאור הלכה, שם, מסביר המשנה ברורה (על פי תשובת הרשב"א) מדוע דווקא האב והאם מברכים ברכה 'הטוב והמטיב' ולא כל אדם: 'דברכה זו הוא דוקא בדבר שיש לו תועלת והנאה בו כירידת גשמים וירושת הקרובים ... וכן בלידת אשתו זכר יש לאב ולאם הנאת תועלת חדא דהוה להו חוטרא לידא ומרה לקבורה ועוד שהוא כירך האב והאם ומדת כל אדם תאבין לו ליוורשן'.

מדברי הרשב"א יוצא שהשמחה של האב והאם על הולדת הבן היא בגלל שתי סיבות: (1) בהנאת הבן יש תועלת להורים: 'חוטרא לידה ומרה לקבורה' (= משענת ליד ומעדר לקבורה). היינו יש מי שיטפל בהם בזקנותם וידאג לקבורה נאותה שלהם. (2) תחושת ההמשכיות שיש בלידת הבן: 'ירך אב ואם'.

על פי הסיבות שמביא הרשב"א לברכה על הולדת בן, נראה לי שצריך לברך 'הטוב והמטיב' גם על הולדת בת: 'חוטרא לידה ומרה לקבורה'. מושג זה נמצא בתלמוד (יבמות סה, ע"ב) בהקשר לטענת אישה שמבקשת גט, בטענה שאין לה זרע מבעלה. אמנם היא אינה מצווה על פריה ורבייה אך זכותה האלמנטרית לבקש שיהיה מי שיסעוד אותה ויטפל בה בזקנותה. טענה זו נפסקת להלכה בטור ושולחן ערוך אבן העזר, קנד, ו. ה'בית שמואל', שם פוסק (על פי הנמוקי יוסף ביבמות שם) שאם יש לאשה בת שוב אין היא יכולה לטעון את הטענה (המשחררת מן הנישואין): 'בעינא חוקרא לידה'. זאת אומרת שלדעת הנמוקי יוסף ופוסקי ההלכה שהביאוהו להלכות גיטין, הבת משמשת כסעד ותומך להורים הזקנים לא פחות מן הבנים. על פי זה ברור שהרשב"א יורה לברך על הולדת בת 'הטוב והמטיב' כפי שמברכים על בן (תודה לרחל לבל שהעמידה אותי על דברי הבית שמואל, שם).

לגבי תחושת ההמשכיות שכתב הרשב"א: 'בן ירך אב ואם'. מקורו של הביטוי במחלוקת אמוראים, ראשונים ואחרונים אם 'עובר – ירך אמו' או לא. שאלת המעמד של העובר בהלכה נידונה היטב (עיינו אנציקלופדיה הלכתית רפואית של הרב פרופ' א' שטיינברג) ואינה עניין לדיוננו. ברור שהזיקה בין האם לעובר אינה עוסקת בשאלת הקשר הנפשי שחשה האם לעובר אלא בהגדרת החיות העצמי שיש לעובר. הא ראייה שברגע שיצא ראשו לאוויר העולם אין אחד שיגדיר אותו כירך אמו' אלא כחי לכל דבר. כלומר, הרשב"א ביקש להגדיר, במטבע תלמודי, את טיב התחושה של ההורה ביחס לבן כחלק מגופו. מה יוצר את הזיקה הזו? קובע הרשב"א ש'ביכל תאבין ליוורשן'. הבן, בהיותו היורש החוקי של ההורה יוצר בלבו של ההורה את תחושת הזיקה הפנימית שהוא הממשיך שלו בעולם. גם על כך אפשר לענות ולהרחיב בסוגיית ירושת הבת בזמן הזה (בהשוואה בין חוקי המדינה וחוקי התורה, ולא כאן המקום להאריך).

אי אפשר להתעלם מיחסה הכללי של החברה להולדת בת, בימים ההם, ולעיתים גם בזמן הזה. ההתעלמות מהברכה על הולדת בת נבעה בראש וראשונה מהמקום שהאישה תפסה בעולם. שינוי מקומה של האישה בחברה מביא בהכרח לשינוי ביחס החברה להולדת בת, ויעיד על כך הצורך האמיתי של משפחות רבות לציין את הולדת הבת בטקס חילופי ליברית המילה' (זבד הבת וכד.)

על פי כל האמור, ובהתחשב בנסיבות הזמן שהשמחה על הולדת בן ובת אינה מוגדרת בהירארכיה ברורה כבעבר, ולכל משפחה משאלות לבה הגלויות והכמוסות, נראה לענ"ד, שאפשר להורות לאב ואם החפצים בכך, שיברכו ברכת 'הטוב והמטיב' גם בהולדת בת.

10. הרב יוסף צבי רימן (נכתב על ידי רב דניאל פליישמן)

"כל שמחת לבב הבאה לאדם מטובת עולם הזה חייב לברך עליה [שהחינו]... ואם יש עמו שותף בטובה מברך הטוב והמטיב" (שו"ע הרב,

סדר ברכת הנהנין יב,א). לאור כך קבעה הגמרא (ברכות נט,ב), שמי שנולד לו בן מברך 'הטוב והמטיב', וכך פסק השו"ע (או"ח רכג,א). בגמרא ובשו"ע אין התייחסות מפורשת ללידת בת, אולם ערוה"ש (רכג,א) מדייק מדבריהם שעל לידת בת אין מברכים 'הטוב והמטיב' ואף לא 'שהחינו', שכן "אין בזה שמחה כל כך".

המשנה ברורה (סק"ב, ושער הציון סק"ג) חולק על כך וכותב שאמנם אין לברך 'הטוב והמטיב', אך יש לברך שהחינו, מצד עצם השמחה על לידת הבת (כך הבין הציץ אליעזר (יג,כ) את כוונתו. ועיין במשנ"ב שם שהביא טעם נוסף).

לפי זה, מדוע לא לברך 'הטוב והמטיב'? הלא לידת הבת היא בודאי שמחה משותפת לאב ולאם! בביאור הלכה (רכג, ד"ה ילדה) מבואר בשם הרשב"א (ד,עז), שלא על כל הנאה מברכים 'שהחינו' או 'הטוב והמטיב', אלא רק על הנאה שיש ממנה תועלת מעשית (כגון קבלת ירושה או קניית פרי חדש). הרשב"א מסביר, שהתועלת שבלידת בן היא שהוא ידאג להוריו בשעת זקנתם, ושהוא נחשב כהמשך המשפחה, ולפי דבריו אפשר לדחוק ולומר שתועלות אלו אינן שייכות בבית, ולכן אין לברך על לידתה, וזו הוראת רוב ככל הפוסקים. [האב צריך לברך על הלידה 'שהחינו' כיון שיש לו תועלת נוספת, שאינה קיימת כלפי האשה - קיום מצות 'פרו ורבו' (עיין משנ"ב שם)].

למעשה נראה שיש לברך לכל הפחות "שהחינו" על לידת בת (כפסיקת הביאור הלכה), אך גם לאלו הרוצים לברך "הטוב והמטיב", יש סיבות טובות לעשות זאת:

ראשית, בגמרא ובשו"ע, כאמור, אין קביעה מפורשת שלא לעשות זאת. שנית, במציאות של ימינו, אין ספק שגם (ואולי: בעיקר) הבנות מסייעות להורים בשעת זקנתם, ואם כך גם בלידתן יש תועלת לשני ההורים. בנוסף, הגר"ח נאה (קצות השולחן סד, הערה י) דוחה את הבנת הביאה"ל בדברי הרשב"א ומסביר שבדאי ברכות 'שהחינו' ו'הטוב והמטיב' נתקנו על כל שמחה, ולא דוקא על שמחה שיש בה הנאה ותועלת. לפי זה מסתבר, שיתכן ובעבר באמת היתה פחות שמחה בשעת לידת בת, אולם כיום בדרך כלל יש שמחה גדולה בלידת בת, בדיוק כמו בלידת בן, וכיון שזו שמחה משותפת יש לברך 'הטוב והמטיב'.

ואמנם בכל ספק ברכות יש להחמיר, אך הבי"ח (או"ח כט,ב) כותב שברכת שהחינו וברכת הטוב והמטיב חורגות מכלל זה, כיון שהן באות "על שמחת לבו של אדם, [ולכן] יכול לברך אף על פי שאינו ודאי דחייב לברך, דאינו עובר על 'לא תשא' אם הוא שמח ומברך לו יתעלה על שהחינו וקיימו עד הזמן הזה". לכן, במקום בו האדם חש רצון להודות לה', הוא יכול לסמוך על הספק ולברך את ברכת השבת.

11.

Yad Peshuta of R. Nachum Rabinowitz

יש מקשים למה השמיט רבינו הבריתא שהובאה שם בגמרא: אמרו לו ילדה אשתו זכר, אמר ברוד הטוב והמטיב. (אף הרי"ף ז"ל השמיטה. עיין ברכות פ"ק ט רמז רטו.) ברם בגמרא שם מבואר: התם נמי דאיכא אשתו בהדיה דניחא לה בזכר. ונראה שרבינו מפרש דלאו מילתא דפסיקא היא, אלא אם גם הוא וגם אשתו שניהם כאחד רוצים בזכר יותר, או צריך לברך הטוב והמטיב. אבל יתכן שאשתו רוצה יותר נקבה ואז באמת לא יברך הטוב והמטיב. וגם האב יש שנח לו יותר בבת, ונחלקו בזה בבבא בתרא קמא, א אם בת עדיפה מבן. שמואל סובר שבאשתו מבכרת נוח לו יותר שתלד בת, ורב חסדא אמר, "ולדידי בנתן עדיפן לי מבני" (עיין גם לעיל שם טז, ב). לפי זה נמצא שאם גם האב וגם האם רוצים בבית יותר, אז יש לברך הטוב והמטיב על הבת, והוא הדין אם נוח להם בזה כמו בזה. הרי שדיון זה משתנה לפי הנסיבות; על כן לא כתבו רבינו מפורש אלא שנלמד מן הכלל שכל טובה שהיא לו ולאחרים מברך הטוב והמטיב **

Ran Churi's Summary of R. Sherlow and R. Melamed

ראש הישיבה, הרב יובל שרלו, מעיד כי הוא מתקשה לקבל פסיקה שתאפשר את ברכת הטוה"מ על לידת בת, מכיון שלא הוזכרה בשולחן ערוך (זאת, על אף שלפי עדותו, לא חש על בשרו הבהל בין הולדת בן להולדת בת). הרב מסתפק בברכת שהחינו, כחידושו של המשנ"ב, ורואה בקיומה סיבה עיקרית לכך שאין לברך הטוה"מ על הולדת בת.⁶⁷

הרב אליעזר מלמד, ראש ישיבת הר ברכה, טוען כי יש לנהוג כמקובל, ע"פ המשנ"ב, ולברך שהחינו על הולדת הבת, אך "אם המציאות תשתנה, ורוב האנשים יעדיפו בנות על פני בנים, מן הסתם הדין ישתנה, ויברכו הטוה"מ דווקא בעת בשורה על הולדת בת."⁶⁸

פרופ' דוד הלבני טוען במאמרו שהוזכר לעיל⁶⁹ כי חז"ל שיקפו בפסיקתם את התפיסה המקובלת בחברה. ואילו כיום, כאשר יש שמחה רבה בהולדת בת, "יש חובה לברך" הטוב והמטיב" גם על לידת הבת". המחלוקת ביניהם היא בנוגע להערכת המציאות, ומסתבר שגם בנוגע לפסיקת הלכה ליחידים.